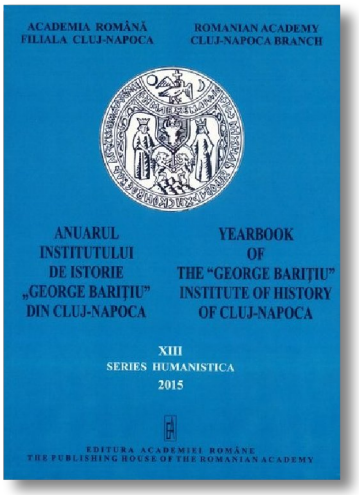

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca
Series *Humanistica*

humanistica.ro

Analiza reprezentării sociale a cerșetorului în România, în funcție de gen și vârstă

Carina Herbei, Monica Albu, Carmen Văsar

How to cite this article:
Herbei, Carina; Albu, Monica; Văsar, Carmen (2015) *Analiza reprezentării sociale a cerșetorului în România, în funcție de gen și vârstă*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 13, pp. 105–124. DOI: 10.5281/zenodo.22966453

© 2015: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

ANALIZA REPREZENTĂRII SOCIALE A CERŞETORULUI ÎN ROMÂNIA, ÎN FUNCȚIE DE GEN ŞI VÂRSTĂ

Carina Herbei, Monica Albu, Carmen Văsar

Institutul de Istorie „George Barițiu" Cluj-Napoca – Departamentul de Cercetări Socio-Umane; S.C. Cognitrom S.R.L., Cluj-Napoca; Direcția Generală de Asistență Socială şi Protecția Copilului Arad

Abstract. *hrough this research we aimed to identify the similarities and differences between men and women, and between two groups of age (19–35 years and 36–65 years) in terms of the social representation of the beggar, in Romania. We used four samples of participants, formed depending on gender and age: 26 men aged between 19 and 35 years, 31 women aged between 19 and 35 years, 30 men aged between 36 and 65 years and 31 women aged between 36 and 65 years. We established that, for all the samples, the content of the social representation of the beggar is the same, beeing build up by nine terms:* ***poor****;* ***compassion****;* ***lazy****;* ***dirty****;* ***with disabilities, ill****;* ***person who pretends****;* ***homeless****;* ***exploited (put by others to beg),*** *and* ***gipsy****. The central node of the social representation, in all the samples, is the term* ***poor****. However, the structure of the social representation differs between the samples.*

Keywords: *social representation, beggar.*

INTRODUCERE

Definiții ale cerşetorului

Cerşetorul este acea persoană „care cere de pomană" sau „care, pentru a-şi procura cele necesare traiului, cere de pomană" (Cerşetor, f. d.), „de pomană" însemnând „în mod gratuit sau la un preț foarte scăzut" (Pomană, f. d.).

Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus defineşte *cerşetorul* (beggar, f. d. a) ca „o persoană săracă, care trăieşte cerând altora bani sau mâncare". Asemănător este definit cuvântul *cerşetor* (beggar, f. d. b) în *Oxford Dictionaries*: „o persoană, în general fără locuință, care trăieşte cerând altora bani sau mâncare". Iar *Dictionnaires de français Larousse* înțelege prin *cerşetor* (mendiant, f. d.) o „persoană care cerşeşte pentru a trăi" şi indică pentru verbul *a cerşi* (mendier, *f. d.*) două înțelesuri: „a cere de pomană" sau „a cere ceva cu umilință sau cu insistență".

Definițiile menționate sugerează că o trăsătură a cerşetorului este sărăcia absolută[1], lipsa celor necesare traiului. Această accepțiune este veche, în urmă cu peste 100 de ani, într-o epigramă cerşetorul fiind văzut ca o persoană „sine re, sine spe, sine fide, sine sede" (fără bani, fără speranță, fără credință, fără locuință; H. B. Philpott, 1906, apud Kurniadi, Fresty, Kwan, Sharron & Abraham, 2014, p. 1818).

Există însă şi alte puncte de vedere, care nu stabilesc o legătură între sărăcie şi cerşit. De exemplu, S. M. Dromi (2012, apud Kurniadi et al., 2014, p. 1818) defineşte cerşetorul ca „un aşa-numit om al străzii care, din diverse motive, le cere trecătorilor bani sau ajutor". L. Mortimer (2010, apud Baiee, 2013, p. 195) consideră că cerşetorul este o persoană care „cere bani fără a efectua vreun serviciu în schimbul lor", iar S. G. Olawale (2007, apud Baiee, 2013, p. 195) priveşte cerşitul ca pe „un obicei al unora (cerşetori) de a solicita potențialilor donatori un ajutor pentru a supraviețui sau pentru a se îmbogăți".

Imaginea cerşetorului în mass-media din România

Pe parcursul timpului s-au conturat mai multe reprezentări ale cerşetorilor: aceştia sunt priviți ca „oameni extrem de săraci care stârnesc milă, ca paraziți care duc o viață îmbelşugată pe seama naivilor generoşi care le oferă ajutoare şi chiar ca zei deghizați care îi pun la încercare pe oameni pentru a vedea de câtă compasiune dau dovadă" (E. Henry, 2009, apud Kurniadi et al., 2014, p. 1818).

Imaginea cerşetorului care trăieşte în România, promovată, în general, în ziare şi la televiziune, este cea a unui om care câştigă mai mult decât salariul mediu pe economie (*Cel mai bogat cerşetor...*, 2012; *În haine de cerşetor...*, 2008; *Milă sau încurajarea...*, 2015). Sunt menționate venituri zilnice cuprinse între 100 şi 1700 de lei (*Obişnuieşti să ajuți?...*, 2014; *Polițiştii din Timişoara...*, 2008). Unii cerşetori îşi permit să locuiască la hotel (*Ziua cerşetori, noaptea...*, 2010), să se deplaseze cu taxiul de la domiciliu la „locul de muncă" (*Un cerşetor are cont...*, 2011) sau să îşi cumpere maşini de lux (*Povestea cerşetorului...*, 2014).

Veniturile obținute de cerşetori depind însă de locul în care se practică cerşitul − în zonele circulate din oraşele mari se câştigă mult mai mult decât în alte locuri (*Fără să facă nimic...*, 2014) –, de perioada din an − duminica şi în preajma sărbătorilor religioase oamenii sunt mai darnici (*Crăciunul dublează câştigul...*, 2013) – şi, chiar, de îmbrăcămintea celui care cerşeşte − cei care au haine zdrențuite primesc mai puțini bani (*Haina face românul...*, 2013).

[1] Sărăcia, considerată ca „o stare de lipsă permanentă a resurselor necesare asigurării unui trai decent" (Curelaru & Neculau, 1998, p. 23) sau, conform definiției date de J. van Stralen (1996, apud Curelaru & Neculau, 1998, p. 23), ca „o stare cauzată de schimbări accidentale în viața individului: boală, handicap, divorț, pierderea locului de muncă, urmate de crearea unor dependențe sociale şi administrative, lipsuri şi de apariția sentimentelor de ruşine, umilință şi marginalizare", are două „dimensiuni": o *dimensiune absolută* (lipsurile evidente), care se caracterizează printr-o nesatisfacere a nevoilor primare: hrană, locuință, îmbrăcăminte, sănătate, corelată cu nesiguranță şi teamă, şi o *dimensiune relativă*, care are în vedere timpul, locul, specificul comunității respective (E. Zamfir, 1996, apud Curelaru & Neculau, 1998).

Portretele cerşetorilor creionate de mass-media pot fi ierarhizate, de la cei care folosesc cerşitul ca un pretext pentru a se apropia de oameni şi a fura (*Jean de la Craiova...*, 2014; *Schema inedită...*, 2014), continuând cu cei care simulează prezența unor dizabilități pentru a stârni compasiune (*Atenție cui dați bani!...*, 2013; *Demascat de polițişti...*, 2012; *Minune în Piteşti...*, 2014; *Miracol la Constanța...*, 2013; *Se prefăceau bolnave...*, 2011) şi până la cei care practică o anumită activitate, pe stradă, şi consideră că banii primiți sunt o recompensă pentru efortul depus − de exemplu, cântă la un instrument (*Un bărbat...*, 2007) sau îi îndrumă pe şoferi spre locurile de parcare (*Câştigă în câteva ore...*, 2013).

Majoritatea articolelor din mass-media sugerează sau chiar îndeamnă direct să nu se dea bani cerşetorilor. Există însă şi articole care prezintă aspecte din viața grea a unor cerşetori, fără a face comentarii, ori susțin ajutorarea cerşetorilor. Din această ultimă categorie face parte informația despre Papa Francisc, care i-a sfătuit pe catolici să îi ajute pe alții, iar atunci când le dau de pomană celor săraci, să îi privească în ochi şi să le atingă mâna („Papa Francisc...", 2013).

Lucrări din domeniul psihologiei despre cerşetori

Deşi fenomenul cerşetoriei este prezent în toate marile oraşe, despre el şi despre cerşetori s-a scris destul de puțin în domeniul psihologiei. Din sinteza realizată de Khan, Menka şi Ahmed (2013) asupra lucrărilor despre cerşetori, publicate pe plan mondial în ultima sută de ani, se poate observa că au fost tratate mai ales aspecte economice şi sociale. Iar în *Toward an urban psychology: Research, action, and policy. Report of the Task Force on Urban Psychology* (American Psychological Association, 2009), apar doar termenii *poverty* (sărăcie) şi *homelessness* (persoane fără adăpost), în timp ce *beggar* (cerşetor) şi *begging behavior* (cerşetorie) sunt absenți.

Psihologii au fost preocupați îndeosebi de cercetarea comportamentului persoanelor care îi ajută pe cerşetori. Kurniadi şi colab. (2014) au trecut în revistă explicațiile date de diverse curente psihologice motivelor pentru care oamenii le dau bani cerşetorilor. Mei-Guangyao WuXiuling Zhangfan Zhengwenyan Yexiuzhi Chenchen Hefenglan (2006) a urmărit relațiile dintre altruism şi atitudinea față de cerşetori, în cazul studenților. Scaffidi Abbate şi Ruggieri (2008) au efectuat un experiment pentru a identifica modul în care interacțiunea dintre anxietate şi nemulțumirea cauzată de violarea spațiului personal influențează comportamentul celor care le dau bani cerşetorilor.

Cauze ale cerşetoriei în România

Motivele pentru care unii oameni practică cerşetoria sunt variate: lipsa locurilor de muncă; incapacitatea de a munci, cauzată de boli sau dizabilități; pensii mici, insuficiente pentru un trai decent; lenea. Unele persoane, îndeosebi din categoria celor vulnerabile (copii, bătrâni, persoane cu dizabilități), sunt exploatate de altele, fiind obligate să cerşească.

În cadrul proiectului *Unde începe cerşetoria, se sfârşeşte copilăria*, a fost realizată o anchetă cu privire la părerile copiilor şi ale persoanelor adulte relative la

cauzele cerşetoriei în rândul minorilor (*Mii de euro...*, 2013). Sărăcia a fost indicată ca principalul factor declanşator al deciziei de a cerşi de către 85,4% dintre respondenţi, în timp ce influenţa negativă a familiei sau lipsa de supraveghere a copiilor au fost considerate drept cauze de către 52,1%. Cu o frecvenţă mult mai mică, au fost enumerate: dorinţa de a câştiga uşor bani (28,1%), lipsa de implicare a autorităţilor locale (19,8%) şi lipsa de implicare a şcolii (14,6%).

Pentru a identifica unele cauze ale cerşetoriei, Ţerbea (2005) a intervievat persoane care cerşesc şi a efectuat o anchetă, pe bază de chestionar, în rândul populaţiei din Sibiu. Răspunsurile obţinute din partea celor două categorii de persoane au fost asemănătoare: toţi cerşetorii intervievaţi au afirmat că principalul factor vinovat de situaţia lor este lipsa unui venit, pe al doilea loc aflându-se lipsa unei locuinţe, iar majoritatea celor care au răspuns la chestionar au considerat că principalii factori care pot determina un individ să ajungă în situaţia de a cerşi sunt lipsa unui loc de muncă şi lipsa unui venit.

O analiză a informaţiilor despre cerşetorii care trăiesc în România, apărute în mass-media în ultimii ani, a condus la identificarea următoarelor tipuri de cerşetori:

- oameni ai străzii (*Cum poţi ajunge...*, 2009);
- persoane care nu pot lucra (pensionari, persoane cu dizabilităţi), au câştiguri mici şi au nevoie de un venit suplimentar pentru a achiziţiona anumite produse, absolut necesare − de exemplu, medicamente (*Un bătrân cerşeşte...*, 2013) − sau dorite − de exemplu, calculator (*Cândva olimpic...*, 2011) –, ori pentru a-şi satisface anumite dependenţe − de exemplu, de jocuri de noroc (*A fost alungat...*, 2013), de alcool (*Cum poţi ajunge...*, 2009) etc.;
- persoane exploatate, puse de alţii să cerşească (*Copil de 3 ani...*, 2013; *Coşmarul trăit...*, 2014; *Patru copii...*, 2008);
- persoane care nu vor să muncească (*Fără să facă nimic...*, 2014; *Reporterii Observator...*, 2013).

Legat de ultima categorie, se ridică o întrebare: toţi cerşetorii care refuză să lucreze sunt persoane leneşe, care au ajuns în situaţia actuală din cauză că nu au vrut să muncească, sau după ce au început să cerşească au constatat că, din pomeni, pot câştiga într-o oră mai mult decât muncind? Este posibilă şi o altă explicaţie, bazată pe rezultatele unei cercetări din Africa de Sud (Stones, 2013): cerşetorii sunt persoane care preferă un program flexibil, cărora nu le place să lucreze multe ore continuu şi să raporteze rezultatele activităţii lor.

Categoriile enumerate nu sunt clar delimitate. În rândul oamenilor străzii, un procent însemnat îl reprezintă cei care au probleme de sănătate mintală, unii dintre ei având pensie medicală. Conform unui studiu realizat de *Samu Social*, în perioada 2008–2009, în Bucureşti, persoanele adulte fără adăpost cu probleme psihice sunt de două tipuri. Majoritatea (56%) au ajuns în stradă din cauza afecţiunii psihice pe care o au şi care i-a împiedicat să se adapteze mediului familial, locului de muncă şi cerinţelor sociale. Celelalte s-au îmbolnăvit în urma vieţii petrecute pe stradă (*Cum poţi ajunge...*, 2009). Mulţi dintre oamenii străzii sunt incapabili de muncă,

fie din cauza stării de sănătate, fie pentru că sunt flămânzi şi nedormiţi. Alţii nu îşi pot găsi un loc de muncă pentru că nu au acte ori pentru că aspectul lor neîngrijit nu inspiră încredere angajatorilor. Oamenii fără adăpost îşi asigură venitul necesar traiului din cerşit, pensii medicale, venituri ocazionale şi vânzarea materialelor refolosibile; în cazul celor cu probleme de sănătate mintală, principala sursă de supravieţuire este cerşitul. O parte dintre persoanele exploatate, obligate de alţii să cerşească, provin din rândul oamenilor străzii.

O altă categorie de persoane care cerşesc o reprezintă cele care au locuinţă, sunt capabile de muncă, dar nu îşi pot găsi un serviciu pentru că nu au nicio pregătire profesională, nu ştiu cum să îşi caute un loc de muncă sau nu ştiu cum să se comporte la un interviu pentru a fi angajate. Multe astfel de persoane sunt de etnie romă. Având, în general, familii numeroase şi venituri extrem de reduse (de obicei, doar alocaţiile copiilor), aceste persoane, dacă nu vor să fure sau să se prostitueze, sunt obligate să apeleze la mila trecătorilor, în marile oraşe din România sau din străinătate. Mass-media din România se ocupă, aproape în exclusivitate, de cei care cerşesc în alte ţări şi oferă informaţii fie despre nemulţumirile pe care le provoacă activitatea acestora, fie despre câştigurile mari pe care ei le obţin din cerşit.

Pe lângă persoanele care şi-au creat un obicei din a cere de pomană – şi care reprezintă majoritatea cerşetorilor – există unele care apelează la mila publică pentru că au ajuns într-un impas şi nu reuşesc, singure, să facă rost de bani mulţi într-un timp scurt. În general, motivele invocate de acestea sunt bolile grave, care nu pot fi vindecate decât prin intervenţii chirurgicale sau tratamente medicale costisitoare, ori distrugerea locuinţei.

Considerăm că, pentru a se putea identifica mijloacele care ar conduce la diminuarea numărului cerşetorilor, ar fi necesară o clasificare a cerşetorilor după următoarele criterii:

- capacitatea lor de a munci, determinată de vârstă şi de prezenţa unor boli sau dizabilităţi;
- capacitatea lor de a-şi găsi un loc de muncă, determinată de pregătirea şcolară şi profesională şi de cunoştinţele pe care le au despre modul de căutare a unui loc de muncă şi de obţinere a unui serviciu;
- dorinţa lor de a munci.

Fiecare dintre categoriile formate astfel necesită, probabil, alte măsuri.

Reprezentarea socială a cerşetorului în România

Într-o cercetare anterioară (Herbei, Văsar & Albu, 2014), am determinat reprezentarea socială a cerşetorului, în rândul populaţiei din România.

Nodul central a fost constituit de termenul *sărac*. Acesta reflectă imaginea pe care doresc să o creeze cerşetorii, pentru a inspira milă şi a-i determina astfel pe oameni să le dea de pomană, imagine care, după cum s-a văzut în secţiunea *Imaginea cerşetorului în mass-media din România*, nu corespunde întotdeauna realităţii.

Elementele periferice ale reprezentării sociale pot fi grupate astfel:

- „etichete” pentru categoriile de cerşetori desprinse din informaţiile furnizate de mass-media, categorii enumerate în secţiunea *Cauze ale cerşetoriei în România*: *lipsit de locuinţă*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*; *leneş*;
- caracteristici ale unor cerşetori menţionate frecvent în mass-media: *persoană care se preface*; *rom*;
- caracteristică a celor mai mulţi cerşetori: *murdar*;
- sentimentul pe care doresc – şi, adesea, reuşesc – să îl inspire cerşetorii: *milă*.

Se constată, astfel, că reprezentarea socială a cerşetorului din România este influenţată de imaginea pe care doresc să o creeze cerşetorii despre ei (sărac, vrednic de milă) şi de imaginea cerşetorului pe care încearcă să o creeze mass-media.

Scopul cercetării

În cercetarea anterioară menţionată (Herbei, Văsar & Albu, 2014), am determinat reprezentarea socială a cerşetorului, în rândul populaţiei din România, fără a ţine seama de gen şi de vârstă. Prin această cercetare am urmărit să identificăm reprezentarea socială a cerşetorului din România separat pentru femei şi pentru bărbaţi, iar în cadrul fiecărui gen, pentru două grupe de vârstă (19–35 de ani şi 36–65 de ani) şi să comparăm cele patru reprezentări sociale.

METODE, PARTICIPANŢI, INSTRUMENTE

Metode

Cercetarea a avut trei paşi, iar la fiecare pas a fost aplicată o altă metodă.

Pasul 1. *Determinarea relaţiilor dintre termenii care alcătuiesc conţinutul reprezentării sociale, prin metoda asocierii cuvintelor*

În general, în metoda asocierii cuvintelor se porneşte de la o listă de termeni, extraşi de către cel care efectuează cercetarea fie din datele colectate în urma unei investigaţii pe tema obiectului reprezentării sociale, fie din texte de referinţă. În această cercetare am utilizat lista de termeni rezultată din cercetarea anterioară (Herbei, Văsar & Albu, 2014). Ea conţine cei nouă termeni (nodul central şi elementele periferice) enumeraţi în paragraful *Reprezentarea socială a cerşetorului în România.*

Li s-a cerut participanţilor la cercetare să aleagă un termen (numit *termen inductor*) din lista prezentată şi să îi asocieze câte cuvinte doresc. Totalitatea cuvintelor distincte ataşate unui termen inductor constituie *dicţionarul termenului*. Metoda asocierii cuvintelor prelucrează dicţionarele obţinute. Cu ajutorul lor calculează indici de similaritate între termenii inductori.

Am calculat *indicele de similaritate* pentru doi termeni, T_i şi T_j ($i,j \in \{1, 2, \ldots, 9\}$, $i \neq j$), cu ajutorul formulei:

$$s_{i,j} = \frac{n_{i,j} + n_{j,i}}{N_i + N_j}$$

unde:

si,j = indicele de similaritate pentru termenii *Ti* şi *Tj*;

ni,j = numărul de persoane care au ales termenul inductor *Ti* şi i-au asociat termenul *Tj*;

nj,i = numărul de persoane care au ales termenul inductor *Tj* şi i-au asociat termenul *Ti*;

Ni = numărul de persoane care au ales termenul inductor *Ti*;

Nj = numărul de persoane care au ales termenul inductor *Tj*.

Dacă *Ni* = 0 şi *Nj* = 0, atunci nu se poate calcula *si,j*.

Evident, *si,j* = *sj,i*.

Valoarea indicelui de similaritate definit astfel variază între 0 (*si,j* = 0 atunci când termenului inductor *Ti* nu i-a fost asociat niciodată termenul *Tj* şi termenului inductor *Tj* nu i-a fost asociat niciodată termenul *Ti*) şi 1 (*si,j* = 1 dacă ori de câte ori a fost ales termenul inductor *Ti* i s-a asociat termenul *Tj* şi de fiecare dată când a fost ales termenul inductor *Tj* i s-a asociat termenul *Ti*).

Mărimea indicelui de similaritate pentru doi termeni reflectă tăria legăturii directe dintre aceştia, frecvența asocierii lor în gândirea persoanelor.

Pasul 2. *Identificarea locului fiecărui termen în cadrul conținutului reprezentării sociale, prin metoda ordonării termenilor*

Fiecărui participant la cercetare i s-a cerut să parcurgă lista cu termeni folosită la pasul 1 şi să ordoneze termenii, având în vedere pentru fiecare termen cât de potrivit îl consideră pentru a defini ceea ce simte şi gândeşte atunci când întâlneşte cuvântul „cerşetor”. Termenul cel mai potrivit a fost plasat pe locul 1, iar cel mai puțin potrivit, pe locul 9.

În ierarhia realizată de o persoană, fiecărui termen i s-a acordat un număr de puncte egal cu 10 minus poziția pe care este plasat termenul.

Pentru fiecare termen s-a calculat un punctaj, ca medie a punctelor obținute de acesta în toate ierarhiile produse de participanți. Pe baza punctajelor, s-a stabilit o ierarhie a termenilor, în cadrul eşantionului, termenul care a obținut cel mai mare punctaj fiind plasat pe locul 1, iar cel cu punctajul cel mai mic, pe locul 9.

Pasul 3. *Analiza omogenității părerilor despre locul fiecărui termen*

S-a calculat indicatorul energiei informaționale (C), pentru fiecare termen, utilizându-se formula:

$$C = \frac{\sum_{i=1}^{9}\left(\frac{f_i}{N}\right)^2}{1-\frac{1}{9}}$$

unde:

fi = numărul persoanelor care au plasat termenul pe poziția i, i = 1, 2, …, 9;

N = f1 + f2 + ... + f9 este numărul total de persoane care au ordonat termenii.

Indicatorul energiei informaționale arată cât de omogenă este o colectivitate (populație sau eşantion) în privința valorilor unei variabile. O colectivitate este *omogenă* dacă există o valoare a variabilei care are o frecvență relativă mare, apropiată de 1, ceea ce înseamnă că majoritatea elementelor din colectivitate au aceeaşi valoare a variabilei. Colectivitatea este *eterogenă*, dacă frecvențele relative ale tuturor valorilor variabilei nu se deosebesc decât puțin între ele, adică în colectivitate sunt prezente diverse valori ale variabilei şi niciuna dintre ele nu apare la un număr mult mai mare de elemente decât celelalte.

Indicatorul energiei informaționale ia valori în intervalul [0, 1]. Pentru o colectivitate eterogenă el are o valoare mică, apropiată de 0. Atunci când colectivitatea este omogenă el are valoare mare, apropiată de 1.

În această cercetare, indicatorul energiei informaționale a unui termen arată cât de asemănătoare între ele sunt părerile participanților despre poziția termenului în ierarhiile alcătuite de aceştia la pasul 2.

Participanți

S-au utilizat patru eşantioane de participanți, formate în funcție de gen şi de vârstă. Structura fiecărui eşantion este prezentată în tabelul 1. Toți participanții aveau domiciliul în mediul urban şi erau de etnie română. În eşantioanele având vârsta cuprinsă între 19 şi 35 de ani sunt mai frecvente decât în celelalte două eşantioane persoanele care au absolvit doar liceul. Aceasta se explică prin faptul că o parte dintre participanții din prima grupă de vârstă erau studenți.

Tabelul 1

Structura eşantioanelor de participanți

	Grupa de vârstă 19–35 de ani		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbați (*N* = 26)	**Femei (*N* = 31)**	**Bărbați (*N* = 30)**	**Femei (*N* = 31)**
Vârsta (în ani)				
minim	19	19	36	36
maxim	35	35	65	65
m	24,69	25,35	47,30	46,65
σ	5,13	5,43	9,00	8,52
Ultima şcoală absolvită				
Liceu	11	12	5	4
Şcoală postliceală	1	2	4	7
Facultate	14	17	21	20

Instrumente

Am utilizat lista de termeni obținută în cercetarea anterioară pe care am menționat-o mai sus (Herbei, Văsar, Albu, 2014). Aceasta conține următorii termeni:

1. Sărac;
2. Milă;

3. Leneş;
4. Murdar;
5. Cu dizabilităţi, bolnav;
6. Persoană care se preface;
7. Lipsit de locuinţă;
8. Exploatat (pus de alţii să cerşească);
9. Rrom.

REZULTATE

Pasul 1. *Determinarea relaţiilor dintre termenii care alcătuiesc conţinutul reprezentării sociale, prin metoda asocierii cuvintelor*

În toate cele patru eşantioane, termenul inductor ales cel mai frecvent de participanţi a fost *sărac* (tabelul 2). Dar, în timp ce în eşantioanele de femei acest termen a fost ales mult mai des decât ceilalţi, în eşantioanele de bărbaţi frecvenţa alegerii lui este foarte apropiată de frecvenţa alegerii termenului *leneş*.

Mai mult de jumătate dintre respondenţi (64, dintre care 17 bărbaţi din grupa de vârstă 19–35 de ani, 18 femei din grupa de vârstă 19–35 de ani, 16 bărbaţi din grupa de vârstă 36–65 de ani, 13 femei din grupa de vârstă 36–65 de ani) au descris relaţia termenului ales cu termenul *cerşetor* fără a face referire la vreun alt termen din listă. Ceilalţi participanţi au menţionat între unu şi şapte termeni.

Tabelul 2

Frecvenţa alegerii fiecărui termen din listă

Termen ales	Grupa de vârstă 19–35 de ani		Grupa de vârstă 36–65 de ani	
	Bărbaţi (*N* = 26)	Femei (*N* = 31)	Bărbaţi (*N* = 30)	Femei (*N* = 31)
1. *Sărac*	6	12	8	12
2. *Milă*	4	4	1	6
3. *Leneş*	5	4	7	3
4. *Murdar*	1	1	0	0
5. *Cu dizabilităţi, bolnav*	2	0	1	0
6. *Persoană care se preface*	1	4	5	2
7. *Lipsit de locuinţă*	2	0	0	0
8. *Exploatat (pus de alţii să cerşească)*	3	4	7	4
9. *Rrom*	2	2	1	4

În general, persoanele care au ales termenul inductor *sărac* au explicat legătura acestuia cu termenul *cerşetor* fără a folosi alţi termeni dintre cei prezenţi în listă (4 bărbaţi din 6 în grupa de vârstă 19–35 de ani, 7 femei din 12 în grupa de vârstă 19–35 de ani, 4 bărbaţi din 8 în grupa de vârstă 36–65 de ani şi 5 femei din 12 în grupa de vârstă 36–65 de ani). Din acest motiv, fiecare termen apare

menționat de puține persoane (în general, de 0–2 persoane). Doar termenul *lipsit de locuință* a fost amintit de trei femei din grupa de vârstă 19–35 de ani şi de patru femei din grupa de vârstă 36–65 de ani (tabelul 3).

Tabelul 3

Frecvența termenilor menționați de persoanele care au ales termenul inductor *sărac*

Termen menționat	**Grupa de vârstă 19–35 de ani**		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbați	**Femei**	**Bărbați**	**Femei**
Milă	0	0	1	0
Leneş	1	2	0	2
Murdar	1	0	2	0
Cu dizabilități, bolnav	1	0	2	2
Persoană care se preface	1	0	0	0
Lipsit de locuință	0	3	2	4
Exploatat (pus de alții să cerşească)	1	0	1	0
Rrom	1	0	0	0
Frecvența alegerii termenului *sărac*	6	12	8	12

Foarte puține dintre persoanele care au ales un alt termen inductor au utilizat termenul *sărac* pentru a explica legătura termenului ales cu termenul *cerşetor* (tabelul 4). Termenul *sărac* a fost menționat mai frecvent doar de către persoanele care au ales termenii *milă* sau *exploatat (pus de alții să cerşească)*.

Tabelul 4

Frecvența menționării termenului *sărac* de către persoanele care au ales un alt termen inductor

Termen inductor ales	**Grupa de vârstă 19–35 de ani**		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbați	**Femei**	**Bărbați**	**Femei**
Milă	1 (4)	1 (4)	0 (1)	3 (6)
Leneş	0 (5)	0 (4)	0 (7)	0 (3)
Murdar	0 (1)	1 (1)	0 (0)	0 (0)
Cu dizabilități, bolnav	0 (2)	0 (0)	0 (1)	0 (0)
Persoană care se preface	0 (1)	0 (4)	0 (5)	0 (2)
Lipsit de locuință	0 (2)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Exploatat (pus de alții să cerşească)	1 (3)	0 (4)	2 (7)	2 (4)
Rrom	1 (2)	0 (2)	0 (1)	0 (4)

Observație. În paranteză s-a notat numărul persoanelor care au ales termenul inductor care figurează în prima coloană.

Tabelul 5 ilustrează valorile maxime şi medianele indicilor de similaritate ai termenilor. Nu au putut fi calculați indicii de similaritate între termenii care nu au fost aleşi de nicio persoană:

- între *cu dizabilităţi*, *bolnav* şi *lipsit de locuinţă*, pentru femeile din ambele grupe de vârstă;
- între *murdar* şi *lipsit de locuinţă*, pentru bărbaţii şi femeile din grupa de vârstă 36–65 de ani;
- între *murdar* şi *cu dizabilităţi*, *bolnav*, pentru femeile din grupa de vârstă 36–65 de ani.

Se observă că, în fiecare eşantion, pentru fiecare termen există cel puţin un indice de similaritate egal cu zero, adică există un termen care nu are legătură directă cu acesta.

Tabelul 5

Valorile maxime şi medianele indicilor de similaritate ai termenilor

Grupa de vârstă 19–35 de ani								
Termen	**Bărbaţi**				**Femei**			
	Nr.	**Nr. P.**	**maxim**	***Md***	**Nr.**	**Nr. P.**	**maxim**	***Md***
Sărac	8	7	0,250	0,134	8	4	0,250	0,031
Milă	8	3	0,333	0,000	8	7	0,400	0,146
Leneş	8	3	0,143	0,000	8	3	0,200	0,000
Murdar	8	1	0,143	0,000	8	7	1,000	0,200
Cu dizabilităţi, bolnav	8	3	0,333	0,000	7	2	1,000	0,000
Persoană care se preface	8	3	0,333	0,000	8	3	0,250	0,000
Lipsit de locuinţă	8	1	0,333	0,000	7	3	1,000	0,000
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	8	3	0,250	0,000	8	2	0,250	0,000
Rrom	8	2	0,250	0,000	8	1	0,167	0,000

Grupa de vârstă 36–65 de ani								
Termen	**Bărbaţi**				**Femei**			
	Nr.	**Nr. P.**	**maxim**	***Md***	**Nr.**	**Nr. P.**	**maxim**	***Md***
Sărac	8	5	0,250	0,156	8	5	0,333	0,129
Milă	8	5	1,000	0,118	8	3	0,167	0,000
Leneş	8	3	0,250	0,000	8	4	0,429	0,067
Murdar	7	1	0,250	0,000	6	1	0,500	0,000
Cu dizabilităţi, bolnav	8	4	0,500	0,083	6	5	0,500	0,200
Persoană care se preface	8	3	0,167	0,000	8	2	0,500	0,000
Lipsit de locuinţă	7	2	1,000	0,000	6	1	0,333	0,000
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	8	5	0,375	0,098	8	5	0,500	0,113
Rrom	8	2	0,167	0,000	8	4	0,500	0,063

Legendă. Nr. reprezintă numărul indicilor de similaritate care au putut fi calculaţi pentru termenul notat în prima coloană. Nr. P. este numărul de indici de similaritate diferiţi de zero. *Md* este mediana indicilor de similaritate.

Am urmărit, în fiecare eşantion, care sunt termenii pentru care au putut fi calculaţi toţi cei opt indici de similaritate şi cel puţin jumătate dintre aceşti indici au valoarea mai mare decât zero (adică, termenii au legături directe cu cel puţin

jumătate dintre ceilalți termeni), iar dintre ei l-am reținut pe acela care are cea mai mare mediană a indicilor de similaritate (adică, are cele mai puternice legături cu ceilalți termeni). Termenii reținuți sunt:

- pentru bărbații din grupa de vârstă 19–35 de ani: *sărac*;
- pentru femeile din grupa de vârsta 19–35 de ani: *murdar* (termenul *sărac* are jumătate dintre indicii de similaritate nenuli, însă mediana indicilor de similaritate este destul de mică);
- pentru bărbații din grupa de vârstă 36–65 de ani: *sărac*;
- pentru femeile din grupa de vârstă 36–65 de ani: *sărac*.

În trei dintre eşantioane (femei din grupa de vârstă 19–35 de ani, bărbați şi femei din grupa de vârstă 36–65 de ani) termenul *sărac* are cea mai mare valoare a indicelui de similaritate cu termenul *lipsit de locuință*, iar cu termenii *persoană care se preface* şi *rrom* are indicele de similaritate egal cu zero (tabelul 6). În eşantionul bărbaților din grupa de vârstă 36–65 de ani, valoarea maximă a indicilor de similaritate ai termenului *sărac* se înregistrează şi pentru termenul *murdar*.

În cel de-al patrulea eşantion (bărbați din grupa de vârstă 19–35 de ani) situația este opusă: cel mai mare indice de similaritate al termenului *sărac* este cu termenul *rrom*, iar cu termenul *lipsit de locuință* indicele de similaritate este nul.

Tabelul 6

Indicii de similaritate între termenul *sărac* şi ceilalți termeni

Termen ales	**Grupa de vârstă 19–35 de ani**		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbați	**Femei**	**Bărbați**	**Femei**
Milă	0,100	0,063	0,111	0,167
Leneş	0,091	0,125	0,000	0,133
Murdar	0,143	0,077	0,250	0,000
Cu dizabilități, bolnav	0,125	0,000	0,222	0,167
Persoană care se preface	0,143	0,000	0,000	0,000
Lipsit de locuință	0,000	0,250	0,250	0,333
Exploatat (pus de alții să cerşească)	0,222	0,000	0,200	0,125
Rrom	0,250	0,000	0,000	0,000

Se constată, astfel, că similaritatea termenului *sărac* cu ceilalți termeni variază de la un eşantion la altul. O situație asemănătoare apare şi la restul termenilor. Pentru exemplificare, au fost notați în tabelul 7 indicii de similaritate ai termenului *leneş*. Deşi acest termen are, în fiecare eşantion, doar 3–4 indici de similaritate diferiți de zero, termenii pentru care indicii de similaritate sunt nenuli şi cei pentru care au cea mai mare valoare diferă între eşantioane.

Am căutat, în fiecare eşantion, toate grupele de termeni care au următoarele proprietăți:

a) grupa conține termeni din listă care au, între ei, indici de similaritate diferiți de zero;

b) orice termen din listă care nu a fost inclus în grupă are cu cel puţin un termen din grupă indicele de similaritate egal cu zero;

c) este grupa cu cei mai mulţi termeni din listă care îndeplineşte condiţiile a–b.

Grupele identificate astfel sunt prezentate în tabelul 8. Se observă că toate aceste grupe sunt compuse din patru termeni şi conţin termenul *sărac*. În fiecare eşantion, grupele care îndeplinesc condiţiile a–b şi nu conţin termenul *sărac* au cel mult trei termeni.

Tabelul 7

Indicii de similaritate dintre termenul *leneş* şi ceilalţi termeni

Termen ales	**Grupa de vârstă 19–35 de ani**		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbaţi	**Femei**	**Bărbaţi**	**Femei**
Sărac	0,091	0,125	0,000	0,133
Milă	0,111	0,125	0,250	0,000
Murdar	0,000	0,200	0,000	0,000
Cu dizabilităţi, bolnav	0,000	0,000	0,000	0,333
Persoană care se preface	0,000	0,000	0,083	0,000
Lipsit de locuinţă	0,000	0,000	0,000	0,000
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	0,000	0,000	0,071	0,143
Rrom	0,143	0,000	0,000	0,429

Prin urmare, termenul *sărac* este „înconjurat” de trei termeni cu care are legături directe şi care au legături directe între ei şi nu există niciun alt termen care să fie „înconjurat” de mai mulţi termeni cu aceste proprietăţi.

Tabelul 8

Grupele de termeni în care toţi indicii de similaritate ai termenilor sunt nenuli şi care conţin cei mai mulţi termeni din listă

Grupa de vârstă 19–35 de ani		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
Bărbaţi	**Femei**	**Bărbaţi**	**Femei**
sărac; *cu dizabilităţi, bolnav*; *persoană care se preface*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*	*sărac*; *milă*; *leneş*; *murdar*	*sărac*; *milă*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*	*sărac*; *milă*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*
	sărac; *milă*; *murdar*; *lipsit de locuinţă*		*sărac*; *leneş*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*

Pasul 2. *Identificarea locului fiecărui termen în cadrul conţinutului reprezentării sociale, prin metoda ordonării termenilor*

În toate eşantioanele de participanţi, termenul care a fost plasat cel mai frecvent pe primele două locuri este *sărac* (tabelul 9).

Tabelul 9

Frecvenţele plasării termenilor pe locurile 1–2 şi 8–9 în ierarhiile formate de participanţi

Termen	Grupa de vârstă 19–35 de ani				Grupa de vârstă 36–65 de ani			
	Bărbaţi		Femei		Bărbaţi		Femei	
	Loc 1–2	Loc 8–9	Loc 1–2	Loc 8–9	Loc 1–2	Loc 8–9	Loc 1–2	Loc 8–9
Sărac	14	2	15	0	12	7	11	8
Milă	6	9	6	7	3	3	9	6
Leneş	9	6	6	6	10	3	8	9
Murdar	6	6	10	1	0	12	3	10
Cu dizabilităţi, bolnav	4	3	3	13	5	8	5	4
Persoană care se preface	4	5	4	12	9	6	9	8
Lipsit de locuinţă	2	7	8	6	4	8	4	5
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	6	5	4	5	11	4	9	5
Rrom	1	9	4	12	4	10	4	7

În eşantioanele grupei de vârstă 19–35 de ani, acest termen a fost plasat pe unul dintre primele două locuri mult mai frecvent decât restul termenilor şi a fost plasat cel mai rar pe ultimele două locuri. Din acest motiv, punctajul termenului *sărac* este mult mai mare decât punctajele celorlalţi termeni (tabelul 10).

În eşantioanele grupei de vârstă 36–65 de ani, există termeni care au fost plasaţi pe primele două locuri aproape tot atât de frecvent ca termenul *sărac*: *exploatat (pus de alţii să cerşească)* şi *leneş*, în eşantionul de bărbaţi; *milă*, *persoană care se preface* şi *exploatat (pus de alţii să cerşească)*, în eşantionul de femei. Punctajele acestor termeni nu sunt cu mult mai mici decât punctajul termenului *sărac* (tabelul 10).

Pentru eşantioanele grupei de vârstă 19–35 de ani, ierarhiile formate în funcţie de punctajele termenilor se deosebesc mult între ele. Singura asemănare este faptul că pe prima poziţie, în ambele eşantioane, se află termenul *sărac* (tabelul 10).

Tabelul 10

Punctajul obţinut şi indicatorul energiei informaţionale pentru fiecare termen

Grupa de vârstă 19–35 de ani						
Termen	Bărbaţi			Femei		
	Punctaj	Indicatorul energiei informaţionale	Loc	Punctaj	Indicatorul energiei informaţionale	Loc
Sărac	6,54	0,081	1	7,00	0,131	1
Milă	4,42	0,018	8	5,06	0,012	5
Leneş	5,50	0,018	2	5,23	0,035	3
Murdar	4,92	0,015	5	5,74	0,080	2
Cu dizabilităţi, bolnav	5,35	0,031	3	3,58	0,066	9
Persoană care se preface	4,69	0,028	6	4,19	0,038	7
Lipsit de locuinţă	4,65	0,038	7	5,19	0,031	4
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	5,08	0,015	4	5,00	0,040	6
Rrom	3,84	0,051	9	4,00	0,042	8

Grupa de vârstă 36–65 de ani						
Termen	Bărbaţi			Femei		
	Punctaj	Indicatorul energiei informaţionale	Loc	Punctaj	Indicatorul energiei informaţionale	Loc
Sărac	6,07	0,078	1	5,74	0,047	1
Milă	5,10	0,043	5	5,26	0,024	3
Leneş	5,83	0,030	3	5,00	0,033	6
Murdar	3,53	0,060	9	3,94	0,052	9
Cu dizabilităţi, bolnav	4,53	0,038	6	5,19	0,033	4
Persoană care se preface	5,73	0,033	4	5,06	0,021	5
Lipsit de locuinţă	4,13	0,035	7	4,90	0,040	7
Exploatat (pus de alţii să cerşească)	5,97	0,027	2	5,42	0,021	2
Rrom	4,10	0,058	8	4,48	0,026	8

Observaţie. Locul reprezintă poziţia pe care este plasat termenul în ierarhia stabilită pe baza punctajelor.

Ierarhiile termenilor sunt asemănătoare pentru eşantioanele grupei de vârstă 36–65 de ani. În ambele ierarhii primele două poziţii şi ultimele trei poziţii sunt ocupate de aceiaşi termeni: *sărac* pe primul loc, *exploatat (pus de alţii să cerşească)*, pe locul al doilea, *lipsit de locuinţă*, pe antepenultimul loc, *rrom*, pe penultimul loc, şi *murdar*, pe ultimul loc (tabelul 10).

Pasul 3. *Analiza omogenităţii părerilor despre locul fiecărui termen*

Se observă în tabelul 10 că, pentru toţi termenii, indicatorii energiei informaţionale au valori mici. Aceasta înseamnă o mare diversitate a părerilor respondenţilor cu privire la importanţa celor nouă termeni în descrierea gândurilor şi a sentimentelor generate de cuvântul *cerşetor*.

În eşantioanele grupei de vârstă 19–35 de ani, termenul *sărac* are cea mai mare valoare a indicatorului energiei informaţionale, mult mai mare decât valorile celorlalţi termeni, datorită faptului că aproximativ jumătate dintre persoane l-au plasat pe unul dintre primele două locuri în ierarhiile pe care le-au construit, acordându-i o mare importanţă.

În eşantioanele grupei de vârstă 36–65 de ani, indicatorul energiei informaţionale are valori apropiate pentru termenii *sărac* şi *murdar*, din cauza frecvenţelor mari cu care termenul *sărac* a fost plasat pe unul dintre primele două locuri, iar termenul *murdar* pe unul dintre ultimele două locuri.

CONCLUZII

În fiecare eşantion de participanţi nu există niciun termen care, la pasul 1, să nu fi fost ales de nicio persoană sau să nu fi fost menţionat de nicio persoană atunci când a descris legătura termenului ales cu termenul *cerşetor*. Aceasta constituie o dovadă că toţi cei nouă termeni din lista utilizată fac parte din conţinutul reprezentării sociale a cerşetorului.

Pentru identificarea nodului central al reprezentării sociale în fiecare eşantion am sintetizat în tabelul 11 principalele rezultate obţinute pe parcursul celor trei paşi ai cercetării. Ele conduc la concluzia că, în ambele grupe de vârstă, atât pentru bărbaţi, cât şi pentru femei, nodul central al reprezentării sociale a cerşetorului este termenul *sărac*.

Tabelul 11

Sinteza rezultatelor care permit identificarea nodului central al reprezentării sociale

	Grupa de vârstă 19–35 de ani		**Grupa de vârstă 36–65 de ani**	
	Bărbaţi	**Femei**	**Bărbaţi**	**Femei**
Termenul ales cel mai frecvent la pasul 1	*sărac*	*sărac*	*sărac*	*sărac*
Termenul care are cel puţin jumătate dintre indicii de similaritate cu ceilalţi termeni diferiţi de zero şi are cea mai mare mediană a indicilor de similaritate	*sărac*	*murdar*	*sărac*	*sărac*
Grupele cu cei mai mulţi termeni care au între ei indici de similaritate diferiţi de zero	*sărac*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *persoană care se preface*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*	*sărac*; *milă*; *leneş*; *murdar*	*sărac*; *milă*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*	*sărac*; *milă*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*
		sărac; *milă*; *murdar*; *lipsit de locuinţă*		*sărac*; *leneş*; *cu dizabilităţi, bolnav*; *exploatat (pus de alţii să cerşească)*
Termenul plasat cel mai frecvent pe primele două locuri în ierarhiile formate de participanţi	*sărac*	*sărac*	*sărac*	*sărac*
Termenul aflat pe primul loc în ierarhia construită pe baza punctajelor	*sărac*	*sărac*	*sărac*	*sărac*

Faptul că cerşetorul este văzut, în primul rând, ca un om „sărac" şi mai puţin ca o persoană „leneşă" sau care „se preface" explică atitudinea de bunăvoinţă manifestată de mulţi oameni faţă de cerşetori, concretizată în ajutorarea acestora cu bani, ceea ce, de fapt, încurajează fenomenul cerşetoriei.

Structura reprezentării sociale diferă însă între cele patru eşantioane. Concret, de la un eşantion la altul diferă:

- termenii care au cea mai puternică legătură directă între ei (cea mai mare valoare a indicilor de similaritate) (tabelul 5);
- grupele formate din termeni care au legături directe între ei şi nu au legături directe cu termenii care nu aparţin grupei (tabelul 8);
- importanţa acordată termenilor, rezultată din poziţiile pe care au fost plasaţi termenii în ierarhiile formate de participanţi (tabelul 9) şi care se reflectă în ierarhiile construite pentru fiecare eşantion (tabelul 10).

Având în vedere că reprezentarea socială a cerşetorului în România este influenţată în mare măsură de informaţiile despre cerşetori pe care le difuzează mass-media, este posibil ca deosebirile constatate între cele patru reprezentări sociale să fie determinate de faptul că eşantioanele de participanţi utilizate în cercetare citesc ziare diferite şi urmăresc emisiuni de televiziune diferite.

LIMITE ALE CERCETĂRII ŞI DIRECŢII DE CONTINUARE A CERCETĂRII

Rezultatele obţinute nu pot fi extinse la nivelul întregii populaţii din România deoarece eşantioanele de participanţi utilizate în cercetare nu sunt reprezentative pentru populaţia din România. Participanţii provin doar din trei judeţe (Arad, Cluj şi Timiş), toţi sunt de etnie română, domiciliază în mediul urban şi au absolvit cel puţin liceul (unii au absolvit şi o şcoală postliceală sau o facultate).

Este posibil ca reprezentarea socială a cerşetorului, în România, să difere nu doar între bărbaţi şi femei şi între grupe de vârstă, ci şi în funcţie de alte variabile, cum ar fi etnia, apartenenţa religioasă şi venitul. O cercetare viitoare va ţine cont şi de alte variabile.

BIBLIOGRAFIE

A fost alungat cu pietre din intersecţie, dar s-a întors! Profesorul-cerşetor din Băneasa şi-a reluat job-ul îmbrăcat incredibil! (2013, 7 octombrie). Citit în 21 ianuarie 2015 la http://www.cancan.ro/multimedia/video/exclusiv/a-revenit-la-vechea-zona-profesorul-cersetor-si-a-reluat-job-ul-imbracat-la-patru-ace.html

American Psychological Association. (2009). *Toward an urban psychology: Research, action, and policy. Report of the Task Force on Urban Psychology*. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.apa.org/pi/ses/resources/publications/urban-taskforce.pdf .

Atenţie cui daţi bani! Unui cerşetor i-a „crescut" piciorul „lipsă" când l-au ridicat poliţiştii. (2013, 30 septembrie). Citit în 21 ianuarie 2015 la http://stirileprotv.ro/stiri/arad/atentie-cui-dati-bani-unui-cersetor-i-a-crescut-piciorul-lipsa-cand-l-au-ridicat-politistii.html

Baiee, H. A. H. (2013). Factors Contributing to Child Begging in Hilla City- Babylon- Iraq during the Year 2011. *Iraqi Journal of Community Meicine, 3*, 195–199. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.iasj.net/iasj?func=fulltext&aId=76343

Beggar. (f. d. a). In *Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus*. Citit în 25 mai 2014 la http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/

Beggar. (f. d. b). In *Oxford Dictionarie*. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.oxforddictionaries.com/

Cândva olimpic la matematică, acum cerşetor. (2011, 9 februarie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/candva-olimpic-acum-cersetor_801423.html

Câştigă în câteva ore cât alții într-o lună de muncă. Câți bani avea la el un cerşetor din Timişoara. (2013, 9 aprilie). Citit în 25 ianuarie 2015 la http://stirileprotv.ro/stiri/timis/castiga-in-cateva-ore-cat-altii-intr-o-luna-de-munca-cati-bani-avea-la-el-un-cersetor-din-timisoara.html

Cel mai bogat cerşetor din România: face 500 de lei pe zi! (2012). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://debarbati.ro/divertisment/cel-mai-bogat-cersetor-din-romania-face-500-de-lei-pe-zi.html

Cerşetor. (f. d.). In *DEX online*. Citit în 25 mai 2014 la http://dexonline.ro/definitie/cer%C8%99etor

Copil de 3 ani, salvat din stradă de asistenții sociali. La ce l-a supus chiar tatăl său. (2013, 6 decembrie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/copil-de-3-ani-salvat-din-strada-de-asistentii-sociali-la-ce-l-a-supus-chiar-tatal-sau_1333913.html

Coşmarul trăit de doi oameni ai străzii. Ce au pățit după ce au intrat pe mâinile unui clan care-i obliga să cerşească. (2014, 5 noiembrie). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/cazul-cersetorului-batut-pana-a-intrat-in-coma-barbatul-a-fost-agresat-de-cei-care-l-exploatau.html

Crăciunul dublează câştigul cerşetorilor. (2013, 15 decembrie). Citit în 24 ianuarie 2015 de la http://observator.tv/social/craciunul-dubleaza-castigul-cersetorilor-114473.html

Cum poți ajunge om al străzii: conflictele familiale şi evacuările, principalele cauze. (2009, 26 noiembrie). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://www.antena3.ro/romania/cum-poti-ajunge-om-al-strazii-conflictele-familiale-si-evacuarile-principalele-cauze-86014.html

Curelaru, M., & Neculau, A. (1998). Reprezentarea socială a sărăciei – impactul apartenenței sociale şi al implicării asupra relației de ajutor. *Psihologia socială*, *2*, 23–37. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.ceeol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=2b193e2541ed4074b1033aa585923272

Demascat de polițiști. Cerşetorul care simula o infirmitate pentru a sensibiliza trecătorii. (2012, 30 august). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/demascat-de-politisti-cersetorul-care-simula-o-infirmitate-pentru-a-sensibiliza-trecatorii_998458.html

Fără să facă nimic, unii cerşetori câştigă 6000 de lei lunar. (2014, 29 august). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://observator.tv/social/fara-sa-faca-nimic-unii-cersetori-castiga-6000-de-lei-lunar-133808.html

Haina face românul mai milostiv. (2013, 3 mai). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://observator.tv/social/haina-face-romanul-mai-milostiv-99225.html

Herbei, C., Văsar, C., & Albu, M. (2014). Reprezentarea socială a cerşetorului, în România. În M. Albu (coord.), *Cercetări în psihologie şi ştiințele educației*, vol. II (p. 166–184). Cluj-Napoca: Editura Argonaut.

În haine de cerşetor, cu salariu de director. (2008, 9 iulie). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://www.220.ro/video-news/In-Haine-De-Cersetor-Cu-Salariu-De-Director/VH7DbCpBLc/

Jean de la Craiova a rămas fără telefon mobil! I l-a furat un cerşetor, în timp ce se afla la o terasă. (2014, 4 aprilie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://a1.ro/showbiz/vedete/jean-de-la-craiova-a-ramas-fara-telefon-mobil-i-la-furat-de-la-terasa-un-cersetor-id327210.html

Khan, J. H., Menka, D., & Ahmed, N. (2013). Availability of household facilities among beggars' households: A regional analysis. *Researchers World – Journal of Arts, Science & Commerce*, vol. I–IV, *3*, 139–146. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.researchersworld.com/vol4/issue3/vol4_issue3_1/Paper_15.pdf

Kurniadi, M., Fresty, F., Kwan, K., Sharron, S., & Abraham, J. (2014). Are We Still Giving Our Money to Beggars? Prosocial Intention in between of Religion, Emotion, Corruption, and Government Policy Advocacy. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, *5*(23), 1817–1826. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.mcser.org/journal/index.php/mjss/article/viewFile/4724/4583

Mei-Guangyao WuXiuling Zhangfan Zhengwenyan Yexiuzhi Chenchen Hefenglan (2006). College students' attitude to the beggar and the correlation research with altruism. *Science of Social Psychology*. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://en.cnki.com.cn/Article_en/CJFDTOTAL-SHXL200605003.htm

Mendiant. (f. d.). In *Dictionnaires de français Larousse*. Citit în 25 mai 2014 la http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/

Mendier. (f. d.). In *Dictionnaires de français Larousse*. Citit în 25 mai 2014 la http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/

Mii de euro pentru a afla că sărăcia e principala cauză a cerşetoriei. (2013, 18 iulie). Citit în 21 ianuarie 2015 la http://www.ziare.com/social/romani/mii-de-euro-pentru-a-afla-ca-saracia-e-principala-cauza-a-cersetoriei-1246845

Milă sau încurajarea cerşătoriei? Undiţa sau peştele? Cât câştigă un cerşetor în faţa magazinelor Penny din Tr. Măgurele? (2015, 19 ianuarie). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://www. turnucustiri.ro/stiri-locale/8296-mila-sau-incurajarea-cersetoriei-undita-sau-pestele-cat-castiga-un-cersetor-in-fata-magazinelor-penny-din-tr-magurele

„Minune" în Piteşti. Reacţia unui cerşetor „paralizat", atunci când poliţiştii îi spun să se ridice din scaunul cu rotile. (2014, 12 iunie). Citit în 25 ianuarie 2015 la http://stirileprotv.ro/stiri/social/minune-in-pitesti-reactia-unui-cersetor-paralizat-atunci-cand-politistii-ii-spun-sa-se-ridice-din-scaunul-cu-rotile.html

„Miracol la Constanţa". Cum reacţionează un tânăr „fără mână" când i se oferă o Coca-Cola. (2013, 17 iulie). Citit în 25 ianuarie 2014 la http://stirileprotv.ro/stiri/bizar/miracol-la-constanta-cum-reactioneaza-un-tanar-fara-mana-cand-i-se-ofera-o-coca-cola.html

Obişnuieşti să ajuţi? Este incredibil ce sumă a strâns un cerşetor într-o singură zi. (2014, 21 august). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://a1.ro/news/social/obisnuiesti-sa-ajuti-este-incredibil-ce-suma-a-strans-un-cersetor-intro-singura-zi-id361450.html

Papa Francisc: Priviţi-i în ochi pe cei cărora le daţi de pomană! (2013, 7 august). Citit în 21 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/papa-francisc-priviti-i-in-ochi-pe-cei-carora-le-dati-de-pomana_1243049.htm

Patru copii care erau obligaţi să cerşească au fost descoperiţi într-un imobil părăsit. (2008, 12 septembrie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/patru-copii-care-erau-obligati-sa-cerseasca-au-fost-descoperiti-intr-un-imobil-parasit_346606.html

Poliţiştii din Timişoara au prins un cerşetor ce avea la el 5.000 lei. (2008, 6 decembrie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/politistii-din-timisoara-au-prins-un-cersetor-ce-avea-la-el-5-000-de-lei_408501.html

Pomană. (f. d.). In *DEX online*. Citit în 25 mai 2014 la http://dexonline.ro/definitie/poman%C4%83

Povestea cerşetorului cu 3 BMW-uri, care stă la hotel. Înainte de a rămâne infirm a lucrat în IT, dar azi câştigă mai bine din mila oamenilor decât dacă ar munci (2014, 13 ianuarie). Citit în 24 ianuarie 2015 la http://www.incont.ro/social/povestea-cersetorului-cu-trei-bmw-uri-si-care-sta-la-hotel-inainte-de-a-ramane-infirm-a-lucrat-in-it-si.html

Reporterii Observator le-au oferit de muncă cerşetorilor, fără succes. Cu mâna întinsă câştigă 1.000 Euro pe lună. (2013, 21 ianuarie). Citit în 21 ianuarie 2015 la http://a1.ro/news/social/exclusiv-reporterii-observator-le-au-oferit-de-munca-cersetorilor-fara-succes-cu-mana-intinsa-castiga-1000-euro-pe-luna-id145301.html

Scaffidi Abbate, C., & Ruggieri, S. (2008). A beggar, self-awareness and willingness to help. *Current Psychology Letters*, *24*, 98-107. Citit în 20 ianuarie 2015 la http://cpl.revues.org/document 4233.html

Schema inedită a unui spărgător de locuinţe din Hunedoara. Cum se camufla bărbatul înainte de lovituri. (2014, 21 august). Citit în 25 ianuarie 2015 la http://stirileprotv.ro/stiri/social/schema-inedita-a-unui-spargator-de-locuinte-din-hunedoara-cum-se-camufla-barbatul-inainte-de-lovituri.html

Se prefăceau bolnave ca să ia bani de la trecători (2011, 23 septembrie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/se-prefaceau-bolnave-ca-sa-ia-bani-de-la-trecatori-video_873088.html

Stones, C. R. (2013). A psycho-social exploration of street begging: A qualitative study. *South African Journal of Psychology*.. *43*(2), 157–166. Citit în 22 ianuarie 2015 la http://sap.sagepub.com/content/43/2/157.abstract

Ţerbea, M. T. (2005). Beggining − A way of surviving or a lifestyle. *Journal of Sociology*. *2*, 43-47.

Un bărbat din Valea Jiului şi-a scos licenţă de cerşetor. (2007, 18 ianuarie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/un-barbat-din-valea-jiului-si-a-scos-licenta-de-cersetor_37119.html

Un bătrân cerşeşte bani pentru medicamente. (2013, 5 octombrie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://observator.tv/social/un-batran-cerseste-bani-pentru-medicamente-110178.html

Un cerşetor are cont în bancă şi face naveta cu taxiul la Botoşani. (2011, 24 februarie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/un-cersetor-are-cont-in-banca-si-face-naveta-cu-taxiul-la-botosani_807330.html

Ziua cerşetori, noaptea la hotel şi cu bani în cont. (2010, 11 februarie). Citit în 20 ianuarie 2015 la http://www.realitatea.net/ziua-cersetori-noaptea-la-hotel-si-cu-bani-in-cont_699790.html